

Z ŻYCIA PTL

Jubileusz 40-lecia działalności Oddziału w Radomiu ¹⁾

Jako miejsce na sesję naukową PTL-u organizowaną przez Zarząd Główny w Warszawie, na temat „Gospodarka leśna a środowisko” oraz na Zjazd Delegatów Oddziałów w 1987 r., nie bez celu wybrano teren OZLP w Radomiu. W tym bowiem roku mija 40 lat działalności radomskiego Oddziału PTL w służbie społecznej dla dobra polskich lasów. Decyzję powyższą przyjęliśmy z satysfakcją, jako dowód uznania dla naszej pracy, za co składamy ZG serdeczne podziękowanie.

A oto krótka informacja o działalności Oddziału PTL w Radomiu w okresie minionych 40 lat. Jest to okres działania praktycznie dwóch pokoleń leśników, brzemienny w inicjatywy, zaangażowanie i konkretną pracę na rzecz odbudowy zniszczonych drugą wojną światową lasów.

Początek działalności sięga 1947 r., kiedy to reaktywowano radomski Oddział PTL, pod ówczesną nazwą Polskie Naukowe Towarzystwo Leśne, dzięki inicjatywie kilku pracowników byłej DLP Okręgu Radomskiego, a między innymi Stanisława Adamowicza, Stanisława Kusala oraz Teodora Zielińskiego, niestety już nie żyjących.

A potrzeby były duże, zdewastowane lasy wymagały pilnie, odbudowy i właściwego zagospodarowania. (Należy nadmienić, że w owym czasie powierzchnia leśna znajdująca się pod zarządem DLP w Radomiu wynosiła ok. 500 tys. ha, w tym lasów niepaństwowych ok. 150 tys. ha).

Oprócz lasów, także kadry leśników były mocno wyszczerbione i stąd każda inicjatywa działania na rzecz odbudowy lasów i kadr leśników była cenna. Pierwsze lata istnienia i działalności PTL koncentrowały się na sprawach organizacyjnych, a następnie stopniowo przechodzono do realizacji postanowień statutu, którego podstawowym założeniem jest rozwijanie nauki w dziedzinie leśnictwa i drzewnictwa oraz wdrażanie jej osiągnięć do praktyki.

Założenia te realizowano trzema drogami, a mianowicie:

1. Podnoszono kwalifikacje zawodowe, przede wszystkim kadry kierowniczo-nadzorczej, poprzez organizowanie odczytów, pokazów terenowych i szkoleń.

2. Współpracowano z Dyrekcją Lasów Państwowych, a później OZLP w zakresie organizowania kursokonferencji i porad. Opracowywano

¹⁾ Referat wygłoszony na 87 Zjeździe Delegatów Oddziałów PTL, 26 września 1987 r. w OZLP Radom.

i wdrażano konkretne tematy wynikające z praktycznych potrzeb gospodarki leśnej.

3. Inicjowano badania naukowe we współpracy z Instytutem Badawczym Leśnictwa w Warszawie, zakładami naukowymi uczelni leśnych oraz realizowano ich zalecenia i wskazania do praktyki.

W wielkim skrócie wymienię tylko niektóre podnoszone i opracowywane tematy, zagadnienia i problemy oraz organizowane w tym okresie sesje, kurso-konferencje, szkolenia itp.

1. Z inicjatywy Teodora Zielińskiego, byłego prezesa Oddziału, podjęto sprawę zagospodarowania terenów erodowanych i zakładania upraw w warunkach istniejących erozji glebowych. Odbyło się na ten temat kilka konferencji i pokazów konkretnych prac. Wytyczne w tej sprawie zostały przyjęte przez władze zwierzchnie leśnictwa i zakwalifikowane do upowszechnienia w skali krajowej.

2. Zagadnienie hodowli modrzewia polskiego i zakładanie pierwszych plantacji nasiennych. (Pomysłodawca Witold Benisławski). Założono ponad 30 ha plantacji, które w tej chwili jako kilkudziesięcioletnie drzewostany, w obecnej nomenklaturze można traktować jako drzewostany pochodne. Prace na ten temat są kontynuowane.

3. Zorganizowano wiele konferencji na temat cięć pielęgnacyjnych w uprawach, młodnikach i drzewostanach wielogatunkowych na różnych siedliskach, jako czynnik wzmagający produktywność i zdrowotność lasu. Autorami byli Teodor Zieliński, Eugeniusz Krysztofik i inni.

4. Szczególnie mocno była akcentowana sprawa gospodarki w drzewostanach jodłowych i z przewagą jodły, z podkreśleniem regionu świętokrzyskiego, gdzie od szeregu lat stwierdza się regres tego gatunku. W tej sprawie były organizowane konferencje, narady terenowe i sesje naukowe przy udziale wybitnych przedstawicieli nauki i praktyki. Efektem tego były konkretne wnioski oraz „Wytyczne i zalecenia w sprawie przeciwdziałania procesom ustępowania jodły oraz zagospodarowania powierzchni po ustąpieniu jodły”.

5. W ramach współpracy z Komisją Historii Leśnictwa przy PTL inicjowano i organizowano uroczyste obchody, między innymi, dla uczczenia pamięci Wiktora Kozłowskiego, założyciela Szkoły Lasowej w Siekiernie, w 110 rocznicę jego śmierci. Dużą inicjatywę w organizowaniu wym. konferencji i sesji naukowych wykazywał ówczesny Prezes Oddziału PTL w Radomiu dr Stanisław Barański.

6. Radomski Oddział PTL brał czynny udział w ufundowaniu i umieszczeniu na gmachu OZLP przy ul. 1 Maja 68, pamiątkowej tablicy dla uczczenia pamięci leśników, którzy zginęli w czasie II wojny światowej.

7. Podjęto zagadnienie zagospodarowania terenów z przesuszonym torfem. Po przeprowadzeniu kilkuletnich prac doświadczalnych na terenie Nadleśnictwa Brudzewice (obecnie OZLP Łódź), wyciągnięto odpowiednie wnioski i opracowano wytyczne, które zatwierdzone przez NZLP zostały rozesłane do wykorzystania w całym kraju.

8. Na podkreślenie zasługuje zorganizowanie sesji naukowej na temat „Problemy zagospodarowania jednostek leśnych objętych ochroną przyrody i krajobrazu”. W tej sprawie zgłoszono szereg konkretnych wniosków i postulatów. Część z nich już jest realizowana. Waga podniesionego

zagadnienia była niewątpliwa, gdyż w roku następnym podobny temat był przedmiotem sesji Towarzystwa w skali krajowej.

9. Członkowie radomskiego Oddziału PTL uczestniczyli w różnego rodzaju komisjach i zespołach wynalazczych. Owocem prac komisji były konkretne urządzenia, jak np. pług do rabato-wałków tzw. „Matuszczyka”, lub siewnik do nasion „Dąbrowskiego” stosowany w niektórych nadleśnictwach z bardzo dobrym wynikiem. Uczestniczono w pracach z ochrony lasu itp.

Wymienione wyżej zagadnienia i poruszane tematy stanowią niewielki procent w stosunku do faktycznej ilości organizowanych w ciągu 40-lecia sesji naukowych, kurso-konferencji, odczytów itp. Wyszczególnienie całości prac i dorobku radomskiego Oddziału PTL zajęłoby zbyt wiele miejsca i czasu. Chodzi nam jedynie o zaakcentowanie z okazji 40-lecia niewątpliwego, bezinteresownego społecznego działania leśników tutejszego regionu, zrzeszonych w Polskim Towarzystwie Leśnym, na rzecz polskich lasów i leśnictwa.

Nie można także pominąć w naszej działalności okresów charakteryzujących się pewną stagnacją i zahamowaniami. Był taki okres po roku 1975, kiedy to decyzją Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego S. Skwirzyńskiego został zlikwidowany Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w Radomiu i rozdzielony między sąsiednie jednostki w Łodzi, Krakowie, Lublinie i Katowicach. Oddział PTL stracił oparcie w swojej matecznej instytucji, a pracownicy rozproszyli się w różnych jednostkach, często nie mających nic wspólnego z leśnictwem. Sytuację uratował ówczesny Dyrektor Biura Urządzania Lasu i Geodezji w Radomiu Zbigniew Nocznicki, który przygarnął naszą organizację zasilając i wspomagając kadrowo. W tym też czasie (1977 r.) nastąpił podział radomskiego Oddziału na dwa oddziały w Kielcach i w Radomiu, stosownie do nowego podziału administracyjnego.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że nie ustawały starania radomskiego Oddziału PTL, który wspólnie ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa w Radomiu, zabiega o reaktywowanie OZLP w granicach rzeki Pilicy i Wisły.

1 lipca 1983 r. Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego Waldemar Kozłowski reaktywował OZLP w Radomiu. Decyzja Ob. Ministra została przyjęta przez radomskich leśników z radością i satysfakcją, dostrzegając w tym uznanie słuszności naszych argumentów.

Od 1983 r. następuje ożywienie działalności PTL. Zorganizowano szereg sesji, kurso-konferencji i odczytów o tematyce wynikającej z potrzeb gospodarki leśnej, przy czym niektóre organizowane były wspólnie z Oddziałem kieleckim.

Optymizm budzi wzrost szeregów naszej organizacji prawie dwukrotnie w ciągu ostatnich 4 lat oraz zasilenie szeregów przez młode kadry leśników. A trzeba stwierdzić, że potrzeby są duże. Powstają nowe problemy i zagadnienia, jak np. sprawa ujemnego oddziaływania przemysłu na lasy, zwiększenie aktywności i niektórych szkodników owadzych, itp. Potwierdza to temat dzisiejszej sesji naukowej, która podnosi zagadnienie gospodarki leśnej w sprzężeniu z ochroną środowiska.

Reasumując przedstawioną w wielkim skrócie działalność radomskiego Oddziału PTL w okresie 40-lecia, należy podkreślić niewątpliwą wkład

bezinteresownej, społecznej pracy na rzecz leśnictwa, a szczególnie wdrażania osiągnięć nauki do praktycznego działania i rozwiązywania aktualnych potrzeb.

Nie bez znaczenia jest kontynuowanie dobrych tradycji swoich poprzedników, leśników, którzy już odeszli, a którzy oprócz pracy wkładali w nią swoje serce. Podobną spuściznę mamy pozostawić swoim następcom. Lasy usytuowane w widłach Pilicy i Wisły czekają na dobrą robotę.

Marian Łozowski